

ৱাৰী মজা

খোল্লাং লমন

তেজকুমাৰ ৱাৰেপমচা

ইমা নুশিলা মিংখোইবী মিংসেনসি? ইমা মাগী লমনদি মপোক তৱেংলতসু শিবা গুমেদে হায়সে... ৱাইহ মতকে, পৰে অসি ৱাজেমা অঙাং ওইৱিঙে লাইৱিক অমদা খেখনি। ওসিপু মহাক কাউটি অদীকপা মাচাশিগো তত্ৰা তুৱেমদাই খুদি ৱাৰী ওইনা লীবি। মাচাশিগো হৱাওনা নুঙাইনা তাজে। ৱাজেমাগী তুৱেমদাই ফনুগী নাওশুম ৱাৰীসিদা শয়ানা হৱাওঙে, নোকট নুঙাইজে মপুৰোইববু খনুং-খনুং নুশিলা ফাওঙে। মসিনসু মাচাশিগো নত্ৰা ৱাজেমা ৱাৰী ওইনা হায়। "মপা অমদি মমাগী চাৱনা সনা শেমদনা সিতা হায়ন অসি ওইখনিব। ... মপাদনী অখোইবীনা হলেকই ... দাথ ... দাথ ... ইমাগী হিলাক কৈৱকপ্ৰা? ৱাজেমা খুফুই, ইহে কউৱে! হয়েং লৈৱেকপে ওসিদি পুমকাউ কউৱে। শায়ানা ত্ৰগৎলগা ক্ৰি কালগা পাওনা হায়ৱকশি, শিগে হায়ৱগা কোক হেৰে শিন্দোকমা সুম মী ওংত্ৰা মৈৱে। ওহাক লৈৱগা গুলি, ওহাক লৈৱগা হিলাক মসি হনুবিদি পুৱা মীখুখনিবো। ৱাজেমা মখা শমখৱকই, খত্ৰে এগ্ৰী তোলাপসি ইমাগী ওলি, হিলাক লৈৱগা কোৱগত্ৰে। পুংকক চাওৱেৰা মচাপানু মশাপা মুৱা ৱেংলগা হলেকই, বাবা ইমাগী লমনদি মপোক তৱেংলতসু শিবা গুমেদে বাবাৰা হায়খিলাইনে। শায়ানা মচাদা শাওৱগা খুফুইক। "হে বুবু, মদুনা লাইৱিকী ৱানিনে অসি!"

হেজবৰ মমা চাওবীনা মচাবু নুশিলাৰ গুৰু গুমেদে নোখেতা মচা-মসৌ শোদনা ৱাওৱে। মচাগী মসৌগী ৱাৰী লীজৱগা পেঞ্জৰা হায়ববু ওইৱি। মনুনা ওকিসাৱ ওইৱগা নুঙাইজগনি খঞ্জৱমী মনসু লাজ্জগা হোৱা হায়ফজগনি খঞ্জৱমী মখেইবী ওসিদি চংনা ওইনা নাৱকদী পোপ তুনা নাশ্ৰে। অখোইবীনা মমাদা তত্ৰা হায়জে-ইমা ঐ নাৱে হায়বসে তামোমদা খঙনবখিগেগা ...! পিনা পুখৎলগা মচানুপীগী শিখ্ৰক্ৰিবা পিৱাংদো তৈখোক তৈখোক্ৰা চাওবীনা হায়ৱকই - "ইবেম্মা, নঙবু নমা ৱাৰীৱাণে? কৱিগীনো নঙনা নবুংদা নঙ নাৱে হায়সি য়াৱিৱসিবো?" অখোইবীনা তপ্ৰা খুফুই - "ইমা ঐ মনু নাথ ৱাৰীৱে।" ইন্সমদি কৱিমতা ৱাৰীৱে। বাবানা থৰীৱগা সৌ খৰু য়োৱগা মহাক থৰক তৌখিৱনি। মীয়াগা বাবহাৱ তৌৱিৱা ওকিসাৱ হায়ৱা মিংখোলা অদু ইমা মনু লাইৱিক তমহল্লমখবদি ওইৱমগল্লা? মাত্ৰ মী ওইবদি হায়দুনা ইমানা মীগী থৰক ইনাথ: শুখিবা নোমখিবা ... ইমানি মদল ঐবু কৱিমতা খনবীত্ৰসু ইমা নঙবুদি মনু নুশিফম খোকশনি। নচা ওকিসাৱ অমা লেনা লেনা ওসিপু মীগী খোজিলা লেন্ৰি। মীগী খুংওশমপা পুসি হিৱি লাইবক থিৱবী ইমা ... মচানা নুপীগী মশাপাত্ৰ পোৱকনা নঙবু নুঙাইনেমা ওমদেলেক ...!" শুং শুং কৰীবা মচানুপীৰু খেমজিৱা চাওবীনা হায়ৱকই - "ইমাগী ইবেম্মা কৱিগীনা নঙনা অদুৱা হায়ৱবি।" ইমা ৱাদে নবুনা ইচাবু হোৱা হেংনিবীত্ৰসু ইমা লৈৱিৱসিদি নঙগীমক অদুগী শৰুক ওহাঙেই পোখাও সে ইমা নশাদু নানবীৱক্ৰে ...?" চাওবীনা মচাবু নানবী। অখোইবীনা মমিক উইশিন্দুনা তপ্ৰা তপ্ৰা তুমখিবি। মচানুপী উৰুনা শিখ্ৰিৱা চাওবী অৱোনবা থিৱনা অৱেগা লেতা খজাইবা কোং কোং শানা শিখ্ৰি। মচাগী মেনা মখাদা লৈৱিৱা তাজৰনা ইৱেৰা হিলাকী সে সুম ৱেংলগা খঞ্জকই ইচানবুদি মনু অমদি মনমবু ৱাৰীৱে। মহাক নাৱি হায়বসি খঙনবখিগে হায়ৱবু হয়েং খঙহৱজতে, তাজতে হায়দুনা শোৱয়না মনু তে খাবীগনি খনবখী ইফালনা মচাগী মনাজ চত্ৰনা মদল নাৱি, হিলাক লৈৱিঙেই লৈৱে হায়ৱখিগে খল্পদনা অখোইবীৰু লৈকায়গী মচমে মনেশিংদা শিৱৱগা চংশ্ৰে। মচাগী কাউটি যৌৱে। অদুৱ চঙনিবদি ওমদে মহাজী খেংলিৱা মচমে ইল্পৰা ইনকীৰু মুৱা য়েংজে ... মখণ্ড শোঙে ঐসিপু ওসিপু চমেং-কমেং লাকই হায়দুনা টেৱেক্ৰাইজা ...। নোনা মঙাৰ উৱানী লাকপদা মচানা পামজৰা পেৰুক কেঙেই হেলোনচিগো পদুনা হৱাও হৱাও লাকপদা মসৌপীনা গুংখিবা ৱাঙং ... য়ুমখনেৱিৱা পুস্কমকসে থৰক তৌৱা ওকিসাৱ ওকিৱনি। মখায় মমাংদা চমেং চমেং লাকপসে ইকাৱশ্ৰে ... মচাপানু মখা তাৱকখি, অওইনি ইমা খৰসু তৰু তনাজা লাকউ য়াৱে মীগী মমাংদা ইকাৱজশ্ৰে সৈতা ... অদুৱা মতুং অমুক

লাক্ৰনুকে। চাওবী মচাগী লু-হেয়ৰা ময়ুমদা চঙনিবনা ওমদে। অঙউবীত্ৰ মখণ্ড শোঙে, ইমাগী ইনুঙে ৱাজেমা নচল নুপীদো য়াৱা কনা নাৱে, নঙবু য়ুমদা অমুক্তদি লাকউগা ... ইমা নচলবু য়েংল ওমদে। ৱাইহ অসি তুমিৱা শোৱগা চাওবী মচাগী য়ুমদা চঙৰা ওমদেৱা তপা তপা মমায় লৈখোক্ৰা চংগা হোৱে। ৱাখল লুমখৰবী অঙল ওইৱেৰী চাওবী অঙাওবীওম তুৱেই ঙ্ৰাইই চংশ্ৰে। মতমদা শায়াসু মপুৰোইববু খোৱানা ওইৱি তশিৱক্ৰে হায়দুনা মপুৰোইববু খোৱানা ওইৱি। নোংমাইজি খুদিগী চাক্ৰা হেজনিবা, লেন্ৰা কৌবা লৈৱে। ওকিসাৱ ময়াম পুস্কমনিৱা অঙাবো অঙোৱা মখল কয়গী য়ুগী নিশানা তুৱেই ঙ্ৰাইই তৌদু হেজ। হল্পকই। তশনে। হায়ৱবৰা মতমগী ওকিসাৱদা তমজনিঙেই কৱিমতা লৈৱে হায়বা ৱাই। হায়বগা তৌবাগা ৱাজেমা কাৱ কমা মী খোজিৱকই নেপালি মচা খানশাপা গেট হায়কোকই। ৱাজেমা পছৰা তৌদনা মগী কানা তুৱেই ঙ্ৰাইই পৰপ পৰপ চখি। শাৱাবু কৌৱগা নুশো বিনা হায়ৱকই - শাৱা ঐ মী অমা থাৱনা খোমজিলৱে। মীদো শোয়নমা শিৱৱগনি। কৱি তৌসিগে! পুলিসত্ৰা চশিৱহোৱনা ফৱৱজা ...। মতে মতাওৱক ৱাখলগী ইপাত্ৰ ইৱাৱক্ৰে। খাশাৰু কৌৱে। মী খোজিৱকম মফনু ত্ৰাৱা থুনা য়াৱো হেংনেবা চংহনশ্ৰে। ৱাজেমা অমদি শাৱা লাই ওক্ৰেৱা মীদোনা উৎসনা লৈৱে। মৱক মৱজা শায়ানা তৌৱেই ঙ্ৰাইই তৌনা হায়ৱকই। নোংমতা লেপ্তে খঞ্জিৱা চাৱিবা ওকিসাৱ ওইৱবদি থৰক য়াৱে, চানবা য়াৱে হায়বা জংলা হেজিৱিক নুঙাইনি। শেলসু ত্ৰিলনি, বননামসু তৌৱিৱা থৰকত্ৰা অদে, উদে, মশামু চেং ৰেংভেভ মনিভুনা লৈ। ওহাক লৈৱগা যৌলোভু লোলনা তুমিৱ হেংনেবা চংহনখিবা খানশা পোৱালি কৌম্বেদেই। ৱাজেমাৰ শায়ানা তৌৱিৱা চেমিঞ্জকই। শ্বৱ থবেং থবেং তৌদনা পাওৱদী। নাশেপ, সাহেপকী গাৱীনা খেংজিৱকী হায়ৱিৱে অতে কানজ নও, সাহেপকী ইমা, ইমা চাওবীনে ... ৱাজেমা ওমঙ ক কৰ্শ্ৰে। ইমা হায়দুনা অঙাওবঙম নেশ্ৰে। শায়ণ্ড মপুৰোইববী মতুং ইন্দুনা নেসে। সোৱা সোৱা শায়ানা খঞ্জি লাইদি লৈদি লৈবজাংনি, শেলদি তিঙলৱেই। থনাসু খোৱাৱেই। ৱাজেমা মমাগী অশিৱা হকৎগুং হেংগে কোদুনা কপখি। মসিৱা ইমা খোৱাঃ লমন হায়বদো?

ভাবুতুংদগী

(কবি ৱজ হিজম অভাংহলগী শেৱেং "ৱাখল" কৌবা অসি ওসিগী ওইনা ভাবুতুংদগী লৌখংতুনা পুখোকচৱিঃ এডিটৰ)

ৱাখল

পামেল থঙা হাইৱেকপা ক্ৰোকা চি অয়াৰা, 'কৈসু লৈত' কয়গী পোৱী ৱাখোক ওইৱিৱা! চিন্দা পাওনা-নুদনা কৱি' অহিং লৌৱিৱা, ইনুং অসি মঙাইদে কুইৱোইববু মত্ৰয়।

সোৱা নাটে লাকপনা কোৱী হনবা মঙলন, লৌহনা ওয়া পাইখিনি পোৱী মায়কে তৱাদা। অফ-ফতা থখো অহিং 'নি নুঙাইনবা, মীচং চুবু শাদনা হয়েগীপু ফনবা। পোৱী লেহ' হেংনেখো ক্ৰোকা টোবা খুস্তী, উইহ চিন্দা উমজো ইনুং কোৱী অসিগী ॥

মণিপুৰী পাট্টে পাওৱী পাওৱাক

- ১১৮। অঙাং অদীকপনা ঙা অৱাংবা লাখিৎবঙম - মতিক মপা নত্ৰা অৱাংবা ৱাখল তৌবঙলা মওং।
১১৯। অঙাং লক্ৰবা চেৱাৰা নঙই, অহল লক্ৰবা কৰ্জা ৰখিটি। - চী লেন্ৰা নত্ৰাৱা থৰক তৌবা থকসি খাসি লৈৱত্ৰবগী ময়য়।
১২০। অঙাং মানবা (অঙাং মতা মানবা) - তৌখোৱকপনা মচু তাৱবা।

- ১২১। অঙাংবু লেন্ৰাৱো চেনবা - ওইখোতবা থৰক।
১২২। অঙাং মতিক নত্ৰা - মতিক মপা চানবা থৰক তৌবা।
১২৩। অঙাং ওইনা মকম কাবা - ওইফম খোতবদা ওইবা, ইতা-তাখৎগা অঙাং।

খোমজিৱা ডা. লৈনাথমে ভোদোন

পাইৱিক্ৰা উল্পৰা

লাইৱিক্ৰা মমিঃ কলৈ লাই হৱাওবী মশক অইবাঃ কোসম খেলেন্ৰে ফোঙবাঃ ৱিদা পৱিক্ৰোম মমলঃ লুপা ৫০০।-

ওইনা পল্লি। শকৎ নাইবা থৱায়গী মক্ৰ অমদগী থৱায়গান পুস্কি থেৱকখিৱনি হায়ৱসিলা অইবকী চপ চাবা খাজবা লৈ। লাইনীংগী মত্ৰাৱা কাঙলপু-ফুৰুপ অমদি লনাই মী ওইখিগী মৱজা খেৰো মীংথুং কয়া লৈৱববু অণুবৰণী ওইনা য়াৱৱনা মশক খৰসু লৈৱবদি নও। অদুগুৱা য়াৱৱনা মশকখিঃ অদুৱা মীংথুং থেৱনা Sadhn sianthinath না অহক মঙা খোৱা খাইগোৱনা পীকমী।

কোসম খেলেন্ৰে ইবা কলৈ লাই হৱাওবী মৱমদা শুগাইনা তাকপা লাইৱিক 'কলৈ লাই হৱাওবী মশক' হায়ৱসি লামায় ১১০ পাৰি, মৱলনা লুপা ২০০ পিৱি। খুটকী কুম ২০১৬ কী মে থাদা ৱিদা পৱিক্ৰেসননা প্ৰোম ওফসেট, পণ্ডৱ ৱেদ, ইফালদা কপি মশিঃ ৫০০ খক-ম্ৰোগা ফোঙলিৱা অসিগী কপি ৱাইট অইবা মশনি। লাইৱিকসিগী মখুৱা ক্ৰেটিময়ুম ৱঞ্জনা শেম-শাৱনি। নেনবা ৱাৰেংগী লাইৱিকসিগা য়াৱিৱা তাজকখিৱি 'লাই হৱাওবী মশক তাকপা', 'লাই হৱাওবী মশক', 'কলৈ হৱাওবী অই হৱাওবী খেৰা অমসু মাৱা', 'কলৈ হৱাওবী খৌৱমশিং', 'লাই হৱাওবী হেংলেক্ৰিবা মশক' হায়ৱিৱাশিং অসি। অৱাইৱদা লাইৱিক মত্ৰাও ইনুং ইনুং মচা তানক মত্ৰাও ইনুং লাইৱিকসিগী মমিঃ মখানচিৱসু পীদুনা নেনবা ৱাৰেং লাইৱিক অমা ইনুং মেথোদোলোজি অদু ওক্ৰোৱা হেংনেৱি। জেবনবদা লৈৱিৱা খেৰা কৰ্শ্ৰে লুপা ফুৰুপখিগী মশা-মশাগী ওইজবা লাইনীংগী অমম কাকলুপু-ফুৰুপ অদুনা হৌৱকপগী ৱাৰীশিগী খাশোৱাদনা লাকনিটে। লাইনীং কদায় কৌগে হায়ৱিৱ মশক তাজ্ৰা হেংনেৱনা অক্ৰবা ওইৱক লাইৱিক নেনবা তাৱবদি চপ চানা-অতৰি ৱাৰেংগী (clear-ent definition) অমদি পীদা ৱাৱননা নৈৱোৱয় মদুৰ পীদা হেংনেৱি। লাইনীং হায়ৱসি অহনবদা ইতিহাসকী ওইবা লাইনীং মৱকপ (sects) মমম লনাই মী ওইখিগী মনীংজে ৱাখল মীংথুংখিগে খোৱকপা লাইনীংগী খাজনবীশিং (religious belief) লাইনীংগী থোৱকখিৱকী ৱাখমশিঃ ক্ৰিঃ

লাই হৱাওবী অৱিৱা মণিপুৰীশিগী লাইনীংগা য়াৱিৱা এনিমিজম (animism) ফেটিমিজম (faithism) টোটেমিজম (totemism) অমদি মপা-মপুৰু লাংপা (ancestor worship) নাচিৱকী মশক উৰা ফুৰণী মত্ৰাৱা নৈৱোৱয়না মশাগী ওইবা মত পিৱি। মণিপুৰীশিগী লাই হৱাওবী অক্ৰবা সমাজ (primitive society) চঙৱনা লাইনীং মচং-বনাথশিং খোঙাদোক্তবু হেংনেৱি। অদুৱা নৈৱোৱয় থিৱগীৰী মায়িকৈ মপুং ওইনা চঙনিবদি 'কলৈ হৱাওবী খৌৱমশিং', 'লাই হৱাওবী হেংলেক্ৰিবা মশক' হায়ৱিৱাশিং কৱিৱে। মমিঃ মখানচিগী লাই হৱাওবী হায়ৱিৱ কৱিৱে। লাইনীং মত্ৰাৱা মেইত্ৰিগো মত্ৰা কয়গী খাজনকপখি ইতিহাসকী ওইবা দোক্ৰমেণ্টশিং কয়গী পীদা লাক্ৰি। মেইত্ৰিগী লাই হৱাওবী হায়ৱসিলা ৱাৱেংবা নাথকী ওইবা মল অমতা লৈৱে হায়বা ফাওবা মেথোম মনিহাৱনা 'লাই হৱাওবী' হায়ৱ ৱাৰেংগা ফোঙলেক্ৰা লৈৱবনি। অদুনা মণিপুৰী জাতি শক্ৰভনবা হেংনেৱক লাই হৱাওবী হায়ৱিৱ খঙনবা ৱাৱননা নৈৱোৱয় হায়ম অসিপু নৈৱনাবা পয়াংলগা ওইৱসু য়াই। মণিপুৰীশিগী লাই হৱাওবী মমলশিং: ১। কলৈ হৱাওবী, ২। চকপা হৱাওবী, ৩। ককটি হৱাওবী অমদি লৈৱিৱা মৱাৱ অমদি খেৱমশিঃ কুৱি মৱিৱা মশক ওক্ৰবা হেংনেৱি। অৱাইৱদা কলৈ হৱাওবী মৱমদা শুগাইনা তাজ্ৰক হেংনেৱি। লাইৱিক অসি ৱাখল য়াৱা থখোবা অমদি নেনবাৱা মচক য়াৱা ওইবা লাইৱিক অসি।

জাৱ জে মীতে

চয়োগাশিৱা সাহিত্যগী পাট্টে

জুলাই ৩, ২০১৬, নোমাইজিঃ

ইৱমদম মীয়ামগী অণুৱা খেপ্তে লুপ অশৱীল ইমালোক অৱাং পোংখংলো শীদুনা মণিপুৰ প্ৰেচ ক্লব, মেজোৰ খুল, ইফালগী গ্ৰাউণ্ড ক্ৰোৱা ওভিটোৱিয়াদা লাইৱিক অনী ফোঙখি। লাইৱিকশিং অদুদি - "নুংলোনা" হায়না মিংখোনা হাইফুল খাইৱাকপম (অৱাঃ সেকমাইজি) খেমজিন্দুনা পুখোকপা পুয়া অমদি "খুঞ্জোৱবী খুঞ্জা অঙাশিং" হায়না মিংখোনা ৱাৰেংব ৱাৱেংম মীতে (পাংসোয় পাট্টা ৱা) না ইবা ৱাৰীমচাগী লাইৱিকনি। খৌৱম অসিলা প্ৰোফেসাৱ ই দীনমনি হাগী প্ৰসিডেট, মণিপুৰী সাহিত্য পৱিৱ ইফালনা অখোইবা হেঙৱিৱকপা, কেশো সিংহ ইৱেংবা, প্ৰসিডেট ইমালোকনা খৌৱম মণু, ডা. শগোলেসম লনেৱনা মীতে, সাহিত্য অকাদেমী এৱাৰ্ডিনা অখৰা ফোঙলেক্ৰনা ওইনা নুংলোনা লাইৱিকী মৱমদু ৱা ঙাখি। মখণ্ডা না। শৱত্ৰপ্ত লোভজোঙা, এসোসিয়েটে প্ৰফেসাৱসু অখৰা লেঙৱিৱকপা ওইনা খুঞ্জোৱবী খুঞ্জা অঙাশিংগী মৱমদা ৱা ঙাখি। খৌৱমসিলা অইবা হাইফুলনা হায়খি পুয়া মৈ থাৱকী খৌদোজা মেইত্ৰিগী পুয়া কয়া মাংখবিশ্ৰে। মে থাৱবা পুয়াশিং অদুগী মমিঃ পঞ্জৰী মিংখোজম খেলোক্ৰনা ইবা মণিপুৰী সাহিত্যগী অৱিৱা ইতিহাস হায়বা লাইৱিকতা য়াওবা খেংজে। নুংলোনা হায়ৱিৱা লাইৱিক অসিপু মখল মঙা খোৱা ইৱগা খেংনি। ওসি পুখোক্ৰিবা নুংলোনা অসিলা মহাকপু অকপি তৌৱিৱকপা ওজা অমুখোই লাইময়ুমদগী খেংনেৱি নুংলোনা হায়বা লাইৱিক অসিপু মে থাৱা য়াওৱবা নুংলোনা অদুগী শাগে

জুলাই ৩, ২০১৬, নোমাইজিঃ

ৱোটিট পৱিক্ৰেসন ককচিগো শীদুনা ককচি ফৌণ্ডাং লৈকাইলা লৈবা লাইৱিৱি এন্ড ইনকোৰ্পেৰেট ইমালোকনা খৌৱম মণু, ডা. শগোলেসম লনেৱনা মীতে, সাহিত্য অকাদেমী এৱাৰ্ডিনা অখৰা ফোঙলেক্ৰনা ওইনা নুংলোনা লাইৱিকী মৱমদু ৱা ঙাখি। মখণ্ডা না। শৱত্ৰপ্ত লোভজোঙা, এসোসিয়েটে প্ৰফেসাৱসু অখৰা লেঙৱিৱকপা ওইনা খুঞ্জোৱবী খুঞ্জা অঙাশিংগী মৱমদা ৱা ঙাখি। খৌৱমসিলা অইবা হাইফুলনা হায়খি পুয়া মৈ থাৱকী খৌদোজা মেইত্ৰিগী পুয়া কয়া মাংখবিশ্ৰে। মে থাৱবা পুয়াশিং অদুগী মমিঃ পঞ্জৰী মিংখোজম খেলোক্ৰনা ইবা মণিপুৰী সাহিত্যগী অৱিৱা ইতিহাস হায়বা লাইৱিকতা য়াওবা খেংজে। নুংলোনা হায়ৱিৱা লাইৱিক অসিপু মখল মঙা খোৱা ইৱগা খেংনি। ওসি পুখোক্ৰিবা নুংলোনা অসিলা মহাকপু অকপি তৌৱিৱকপা ওজা অমুখোই লাইময়ুমদগী খেংনেৱি নুংলোনা হায়বা লাইৱিক অসিপু মে থাৱা য়াওৱবা নুংলোনা অদুগী শাগে

খৌৱমসিলা অইবা হাইফুলনা হায়খি পুয়া মৈ থাৱকী খৌদোজা মেইত্ৰিগী পুয়া কয়া মাংখবিশ্ৰে। মে থাৱবা পুয়াশিং অদুগী মমিঃ পঞ্জৰী মিংখোজম খেলোক্ৰনা ইবা মণিপুৰী সাহিত্যগী অৱিৱা ইতিহাস হায়বা লাইৱিকতা য়াওবা খেংজে। নুংলোনা হায়ৱিৱা লাইৱিক অসিপু মখল মঙা খোৱা ইৱগা খেংনি। ওসি পুখোক্ৰিবা নুংলোনা অসিলা মহাকপু অকপি তৌৱিৱকপা ওজা অমুখোই লাইময়ুমদগী খেংনেৱি নুংলোনা হায়বা লাইৱিক অসিপু মে থাৱা য়াওৱবা নুংলোনা অদুগী শাগে

ৱাজেমা খুফুচম

ইভেন থানা লাকপদা
ইভেন থানা লাকপদা
লৌহো হাৱে চিৱিক্ৰে
লৌচা খেংবা লিলক্ৰে
খুলং সীশ শক্ৰপে।
হো হায়না খুফুৱো
নোৱা নোৱা শক্ৰক্ৰো
ইতা ওইবী নোখাসু
শিৱা পাঙনা শক্ৰসি
ৱাবা কাউনা লোৱিৱসি।
হেঁশা-পোখা চাখিসি
হেং-হোৱা চাখিদি
নোৱা নোৱা টামমনি
পোখা ৱাৰী ওইমসি
শেৱালিৱী ইহাৱেই
শৈশক শেৱেই কাউখি।
লোমন
নিবেশপিক ৱাইলোকপা
টাইপগ্ৰিৱী
কনাওকী অমগী পুসিবুদি
নত্ৰা
নাক্ৰহাগী
অক্ৰবা লৈৱনি খন্দুনা
য়েবা ওঙগা
খৌশাদবা মীকুতুৱা
নখংমক্ৰা থুয়াৱজবা
লাইৱিক

অকায়বা মচত্ৰনা য়ুৱকপদা
কৱিগী কৱি?
খাঙু চেনা
মোখোকপা পিৱাৱো
কমা উহন্দনা,
অউনিবনি
কল্পক পেখনবা।
লাইক্ৰি
ৱনবিৱ সাক্ৰবা
লাইক্ৰি মনুনা
মনুনা য়াওৱিববু কৱিৱে?
কননা হায়
অকনবা খনুয়ানি।
লাৱি।
মুনি।
নুখংনি।
পুসি অমসু?
থৱয় (পাৱ) কায়নবদী
মোৱাৱা য়োৱবা খনুয়ানি অমা
মখুম চেংনা খুসুদুনা য়োৱি।
অমুক হৱা খোৱকপা ৱাৱনা ফাৱি।
লোভাক্ৰী পি
-ককি-কক-
তাজ্ৰা মীকৈ মীৱা ওখোল
খেলাৱা অইজা
কলিৱা তাজ্ৰা
খনুয়ানি শোৱক্ৰা খোঙলদা
হলেক্ৰি ৱাঙং অমা
টুফেফ পাৱেণ্টেগীমক

ঐহাকপু তপ্ৰা-তপ্ৰা
লেপহনদৌৱা শোৱ হেনবা?
ফৱি পাউসুম হৌজিক ফাওবা
পীবা ভগমদৌৱি কননা?
লৌজৱা পুসিগী তাংফম
ঐগী ইফমদা
থংখপীৱে মখায়গী হিনেবগী লৱেল
ওইহেং চাক্ৰি-কিৱনি
ওইহেং মমল ৱাওৱা পুসি।
মশিঃ থীনবা
ৱাখল মৱকী ককচেং
পুয়াখংলি মে পুমঙালগী খৌশিল
ঙাৱে মে টুয়েফ পাৱসেণ্টগী
ঙমৱে ককচেং মশিঃ থীবা
থীৱিগ্ৰে হেংকি হেংকপা
চঙহেং ঙা ফবা
লাক্ৰু হায়ৱে
শিক্ৰিক নিংত্ৰা
ওইমু হায়ৱে
নুশি ৱাইখুচিগী
য়োৱে বোৱা উচিৱ
ককচেং কোকটুৱী
হোপোক্ৰেং অখোবা অইনগে
সনা খাংলৈ, মণি-মুজা
লোভাক্ৰী ঐগ্ৰোদগী।
লোভাক্ৰী পি
থপ-তপ তাৱি
কলিৱা হেংনেং সৱেমতা
অখিদি পি
পৈৱিৱা কোকশিং
চমাৎক্ৰি ফাওবা।